

Nr 81

Av herrar **Wahlund** och **Eliasson** i Sundborn, *angående utlandssvenskarnas rösträtt.*

Enligt riksdagsordningen § 16 skall rösträtt tillkomma varje svensk medborgare som är myndig. Medborgarens bosättning utomlands kan enligt grundlagen inte anses utgöra skäl till förlust av rösträtten. Men bestämmelserna om att röstlängden skall upprättas efter mantalslängden har i praktiken medfört att utomlands bosatta svenska medborgare i allmänhet berövats möjligheten att delta i svenska allmänna val. Endast vissa yrkeskategorier bland utlandssvenskarna, diplomater och andra statstjänstemän, sjömän som är inskrivna på svenskt sjömanshus, präster och missionärer, har i särskild ordning beretts möjlighet att rösta.

Riksdagen fattade i fjol beslut om vissa ändringar i vallagstiftningen i syfte att bereda utlandssvenskar ökade möjligheter att delta i andrakammarval och folkomröstningar i Sverige. Enligt de nya bestämmelserna skall svensk medborgare, som flyttat utomlands och upphört att vara mantalsskriven i Sverige, efter ansökan upptas i röstlängd och därmed få möjlighet att delta i val, om han uppfyller de villkor som riksdagsordningen föreskriver för rösträtt och har varit kyrkobokförd i Sverige någon gång under de fem kalenderåren närmast före det år då röstlängden upprättas. Sitt svenska medborgarskap skall sökande styrka genom intyg om innehav av giltigt svenskt pass. Utlandssvenskarna skall tas upp i särskilda röstlängder, som upprättas av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden.

De möjligheter att utöva rösträtten som fjolårets reform ger utlandssvenskar skall naturligtvis betraktas som ett väsentligt framsteg. Den godtyckligt valda femårsgränsen ställer emellertid fortfarande många utlandssvenskar utanför möjligheten att delta i svenska riksdagsmannaval. Med utvecklingen av våra internationella förbindelser har det blivit allt vanligare att svenska medborgare vistas utomlands som anställda i svenska företag eller som tjänstemän i internationella organisationer. Sådana uppdrag, vilka som regel utföres i nära anknytning till olika verksamheter i hemlandet, avser mycket ofta längre tid än fem år. Dessa svenska medborgare, som sålunda under en längre tid har att företräda och tillvarata svenska intressen i utlandet eller att delta i internationellt arbete, bör med samma rätt som t. ex. diplomater kunna kräva möjligheter att utöva sin enligt grundlagen givna rösträtt.

Slutsatsen härav är sålunda, att ifrågakarande femårsgräns bör slopas. Som villkor för att utomlands bosatt svensk medborgare, som i övrigt uppfyller bestämmelserna för rösträtt, skall få utöva rösträtten bör i avsedda fall endast gälla, att vederbörande någon gång varit kyrkobokförd i Sverige. En sådan utformning behöver inte

befaras medföra risk för missbruk. Innehav av giltigt svenskt pass bör ha samma bevisvärde efter femårsperioden som under densamma.

De av oss förordade bestämmelserna bör kunna tillämpas redan vid 1968 års andrakammarval.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att utomlands bosatta svenska medborgare, som är myndiga och innehar giltigt svenskt pass, må äga möjlighet att delta i andrakammarval och folkomröstningar i Sverige, därest de någon gång har varit här kyrkobokförda, med giltighet redan vid 1968 års andrakammarval; samt

att konstitutionsutskottet måtte utarbeta förslag till härför erforderlig ändring av lagen om val till riksdagen.

Stockholm den 17 januari 1968

S. G. W. Wahlund (cp)

Lars Eliasson (cp)

i Sundborn
